

مبانی عقلانیت سیاسی تمدن‌ساز علوی در نهج البلاغه

مهدی رشیدی‌نژاد*

چکیده

نوشتار حاضر با تعریف اجمالی از «عقل»، نوعی از عقلانیت را به نام «عقلانیت تمدن‌ساز» شناسایی نموده و کنش‌ها و واکنش‌های سیاسی حضرت علی (ع) را بر همین اساس، در بالاترین مرتبه عقلانیت یافته و مورد تبیین قرار داده است. «عقلانیت تمدن‌ساز» با مبانی نظری منحصر به فرد خود همچون محوریت دادن به مقوله حق و باطل، به رسمیت شناختن اختیار و آزادی مردم، ریشه‌یابی و حیانی معضلات اجتماعی، تعبیر آلی از حکومت و نفی اصالت آن، مبارزه با انحراف، طرح مباحث علمی و واداشتن مردم به تفکر و تعقل، ملاک عمل امیرالمؤمنین (ع) در نقاط عطف زندگی سیاسی ایشان بوده است که در این مقال مورد اشاره و بررسی قرار می‌گیرد.

کلیدواژگان: امام علی (ع)، عقل، عقلانیت تمدن‌ساز، رفتار سیاسی

* دانشجوی دکتری علوم سیاسی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی تهران؛